

Folketingets Beskæftigelsesudvalg
Christiansborg

Den 21. oktober 2016

Svar på Beskæftigelsesudvalgets spørgsmål nr. 545 (Alm. del) af 2. september 2016 stillet efter ønske fra Flemming Møller Mortensen (S)

Spørgsmål

Ministeren bedes redegøre for, hvor lang tid en 58-årig – fordelt efter akasstillknytning og uddannelseskvarter – kan forvente at leve som folkepensionist, heraf hvor mange af disse leveår der er raske leveår, hhv. før og efter den ændring af folkepensionsalderen, som er foreslået i regeringens helhedsplan? Svaret bedes opgjort skematisk med særskilte kolonner, der procentuelt og i år viser, hvor stor reduktionen i antal leveår og raske leveår som folkepensionist vil være for de forskellige grupper med den foreslåede folkepensionsalder i forhold til den eksisterende.

Svar

Ved opgørelser af den forventede levetid for forskellige befolkningsgrupper foretages sædvanligvis særskilte opgørelser for mænd og kvinder. I besvarelsen af dette spørgsmål er det ligeledes valgt at opdele på køn, selvom der ikke eksplicit spørges hertil. Det skyldes, at forskelle i kønsfordelingen mellem de forskellige uddannelsesgrupper og A-kasser ellers vil påvirke opgørelsen.

Beregningerne af det forventede antal år de enkelte grupper kan forvente at leve som folkepensionist er baseret på dødeligheden i 2014/2015. Beregningerne indregner således ikke virkningerne af den stigning i levetiden, der optræder i Danmarks Statistiks seneste befolkningsprognose, og bidrager dermed (set under ét) til, at det forventede antal år på folkepension undervurderes. Baggrunden for at forventningerne om stigende levetid fremadrettet ikke eksplicit er indregnet er, at der med befolkningsprognosen ikke eksplicit er gjort antagelser om udviklingen i levetiden for de uddannelses- og a-kassegrupper, der spørges til. I boks 1 er opgørelsesmetoden beskrevet nærmere.

Blandt den fjerdedel af mændene, der har det laveste uddannelsesniveau (1. kvartil) er den forventede restlevetid for 58-årige i 2016 på 21,7 år. Med en pensionsalder på 67 år har denne gruppe en forventet pensionsperiode som folkepensionist på 13,4 år, *jf. tabel 1*. Ved en forhøjelse af pensionsperioden med 0,5 år reduceres den forventede pensionsperiode med godt 0,4 år. Baggrunden for, at den forventede pensionsperiode reduceres med mindre end et halvt år er, at en (mindre) andel af de 58-årige dør inden pensionsalderen og dermed ikke påvirkes af forhøjelsen af pensionsalderen¹.

For den fjerdedel af de 58-årige mænd med de længste uddannelser, reduceres den forventede pensionsperiode – målt i år – lidt mere end blandt de lavest uddannede. Det afspejler, at det blandt 58-årige mænd i fjerde uddannelseskvarartil er en (lidt) mindre andel, der dør inden folkepensionsalderen end blandt de lavest uddannede mænd. Målt i procent reduceres den forventede pensionsperiode lidt mere blandt de lavest uddannede end blandt de højest uddannede.

Tabel 1

Forventet antal år som folkepensionist for 58-årige ved forhøjelse af pensionsalderen med ½ år, opdelt på uddannelseskvarartil, mænd

Uddannelseskvarartil	Forventet restlevetid for 58-årige År	Forventet antal år med folkepension blandt 58-årige			
		Ved pensionsalder på 67 år År	Ved pensionsalder på 67½ år År	Ændring ved forhøjelse af pensionsalder med ½ år	
				År	Pct.
1. Kvartil	21,7	13,4	12,9	-0,42	-3,2
2. Kvartil	23,3	14,7	14,3	-0,45	-3,0
3. Kvartil	23,5	14,9	14,4	-0,45	-3,0
4. Kvartil	25,5	16,7	16,2	-0,47	-2,8

Anm.: Beregningerne er baseret på 2-årige dødelighedstavler for 2014-2015.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

58-årige kvinder har en forventet pensionsperiode, der er omkring 3 år længere end for jævnaldrende mænd. Den længere forventede pensionsperiode er årsagen til, at den procentvise reduktion er lidt mindre for kvinder end for mænd ved en forhøjelse af pensionsalderen med et halvt år, *jf. tabel 2*. Den lavere dødelighed for kvinder i alderen fra 58 år til pensionsalderen er årsagen til, at gennemslaget på den forventede pensionsperiode ved en forhøjelse af pensionsalder med ½ år, er større for kvinder end for mænd.

¹ Det bemærkes, at beregningen af den forventede pensionsperiode ikke giver helt det samme, som forskellen mellem middellevetiden og pensionsalderen, som er sigtepunktet i levetidsindeksering og som fx er vist i *DK2015 – et stærkere Danmark*. For en given pensionsalder vil forskellen mellem middellevetiden og pensionsalderen altid være mindre end den forventede pensionsperiode. Samtidig bemærkes, at der i beregningen af den forventede pensionsperiode for 58-årige i 2016 er taget udgangspunkt i årgangens pensionsalder på 67 år, mens sigtepunktet i levetidsindekseringen er baseret på pensionsalderen i opgørelsesåret – dvs. 65 år.

Det har ikke været muligt at opgøre, hvor stor en andel af den forventede pensionsperiode, der er ”raske” leveår. Opgørelser af ”raske”/”gode” leveår beregnes typisk ved at kombinere registerdata for dødelighed med spørgeskemaoplysninger om befolkningens helbredstilstand, jf. *Danskernes sundhed, den nationale sundhedsprofil 2013, Sundhedsstyrelsen*. Finansministeriet har ikke umiddelbart adgang til spørgeskemaoplysninger, der kan danne grundlag for afgrænsningen af ”raske” leveår. Det bemærkes, at der ikke findes en entydig måde at afgrænse ”raske”/”gode” leveår på. Typisk anvendes spørgsmål om selv vurderet helbred.

Tabel 2

Forventet antal år som folkepensionist for 58-årige ved forhøjelse af pensionsalderen med ½ år, opdelt på uddannelseskvartil, kvinder

	Forventet restlevetid for 58-årige	Forventet antal år med folkepension blandt 58-årige			
		Ved pensionsalder på 67 år	Ved pensionsalder på 67½ år	Ændring ved forhøjelse af pensionsalder med ½ år	
Uddannelseskvartil	År	År	År	År	Pct.
1. Kvartil	25,0	16,4	16,0	-0,45	-2,7
2. Kvartil	26,0	17,3	16,8	-0,46	-2,7
3. Kvartil	27,0	18,3	17,8	-0,47	-2,6
4. Kvartil	28,1	19,3	18,8	-0,48	-2,5

Anm.: Beregningerne er baseret på 2-årige dødelighedstavler for 2014-2015.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Tabel 3 og tabel 4 indeholder tilsvarende opgørelser opdelt på a-kasser for henholdsvis mænd og kvinder.

Tabel 3

Forventet antal år som folkepensionist for 58-årige ved forhøjelse af pensionsalderen med ½ år, opdelt på udvalgte a-kasser, mænd

	Forventet restlevetid for 58-årige	Forventet antal år med folkepension blandt 58-årige			
		Ved pensionsalder på 67 år	Ved pensionsalder på 67½ år	Ændring ved forhøjelse af pensionsalder med ½ år	
A-kasser	År	År	År	År	Pct.
Akademikernes a-kasse	26,5	17,6	17,2	-0,48	-2,7
Danske Sundhedsorganisationer (DSA)	-	-	-	-	-
Funktionærer og Tjenestemænd (FTF-A)	25,8	17,0	16,5	-0,47	-2,8
Selvstændige Erhvervsdrivende (ASE)	25,5	16,7	16,3	-0,47	-2,8
Handels- og Kontorfunktionærer (HK)	24,3	15,6	15,1	-0,46	-3,0
Kristelig a-kasse	24,8	16,0	15,6	-0,46	-2,9
Metalarbejdere	24,4	15,7	15,2	-0,46	-2,9
Fag og Arbejde (FOA)	23,6	15,0	14,5	-0,45	-3,0
Faglig Fælles a-kasse (3F)	23,0	14,4	13,9	-0,45	-3,1
Øvrige a-kasser	25,1	16,3	15,8	-0,47	-2,9
Ikke forsikrede	20,6	12,5	12,1	-0,40	-3,2

Anm.: Beregningerne er baseret på 2-årige dødelighedstavler for 2014-2015.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Tabel 4

Forventet antal år som folkepensionist for 58-årige ved forhøjelse af pensionsalderen med ½ år, opdelt på udvalgte a-kasser, kvinder

	Forventet restlevetid for 58-årige	Forventet antal år med folkepension blandt 58-årige			
		Ved pensionsalder på 67 år	Ved pensionsalder på 67½ år	Ændring ved forhøjelse af pensionsalder med ½ år	
A-kasser	År	År	År	År	Pct.
Akademikernes a-kasse	28,6	19,7	19,2	-0,48	-2,4
Danske Sundhedsorganisationer (DSA)	29,1	20,2	19,8	-0,49	-2,4
Funktionærer og Tjenestemænd (FTF-A)	28,6	19,7	19,2	-0,48	-2,4
Selvstændige Erhvervsdrivende (ASE)	28,4	19,5	19,1	-0,48	-2,4
Handels- og Kontorfunktionærer (HK)	27,8	19,0	18,5	-0,48	-2,5
Kristelig a-kasse	28,2	19,4	18,9	-0,48	-2,5
Metalarbejdere	-	-	-	-	-
Fag og Arbejde (FOA)	27,3	18,5	18,0	-0,47	-2,6
Faglig Fælles a-kasse (3F)	26,4	17,7	17,2	-0,47	-2,6
Øvrige a-kasser	28,2	19,3	18,8	-0,48	-2,5
Ikke forsikrede	24,0	15,5	15,1	-0,43	-2,8

Anm.: Beregningerne er baseret på 2-årige dødelighedstavler for 2014-2015.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Boks 1**Beregning af den forventede restlevetid og forventet antal år på folkepension**

Den forventede restlevetid og det forventede antal år på folkepension for 58-årige beregnes på baggrund af den aldersspecifikke dødelighed for de enkelte alderstrin i opførelsesåret. For at mindske den statistiske usikkerhed ved beregningen anvendes datamateriale for 2 sammenhængende år. Det indebærer fx at den forventede restlevetid for 58-årige i 2015 er baseret på dødsfald i 2-årsperioden 2014-2015. Danmarks Statistik anvender typisk også datamateriale for flere år ved opgørelse af middellevetider for forskellige aldersgrupper.

Beregningen af den forventede pensionsperiode for uddannelseskvarterne er baseret på den normerede studietid for den enkeltes højeste fuldførte uddannelse (inkl. grundskole). Personer med uoplyst uddannelses indgår beregningsteknisk med en studietid på 96 måneder svarende til 7. klassetrin i grundskolen. Inddelingen i kvartiler er lavet for alle 1-års aldersgrupper opdelt på mænd og kvinder.

I Danmarks Statistiks uddannelsesregister foreligger der ikke uddannelsesoplysninger for personer født før 1922. Det indebærer, at der i 2014 ikke foreligger uddannelsesoplysninger for personer over 93 år. I beregningen af den forventede pensionsperiode for 58-årige er det derfor beregningsteknisk antaget, at der ikke er uddannelsesforskelle i den aldersspecifikke dødelighed over dette alderstrin. Det indebærer formentlig, at de beregnede uddannelsesforskelle i den forventede pensionsperiode undervurderes lidt.

I opgørelsen af den forventede pensionsperiode opdelt på a-kasser er personer over 60 år kategoriseret efter evt. a-kassetilknytning som 59-årig. For eksempel vil 70-årige i opførelsesåret 2015 blive kategoriseret efter den a-akse de evt. var medlem af i 2004 i 59-års alderen. Med denne metode giver datagrundlaget mulighed for at tilknytte en a-kasseoplysning til personer op til 85 års alderen. For personer over 85-års alderen antages beregningsteknisk, at der ikke er forskelle i dødeligheden mellem (tidligere) a-kasse tilknytning. I lighed med uddannelsesopdelingen indebærer det formentlig, at de beregnede a-kasseforskelle i den forventede pensionsperiode undervurderes lidt.

Kilde: Finansministeriet

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen
Finansminister